

เหรียญสงคราม: เกียรติยศและอุดมการณ์

อารีรัตน์ ปานจับ

คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

"ถ้าสงครามทิ้งเศษซากความ
เสียหายไว้ในทุกๆ สมรภูมิ ซาก
สงครามที่คงอยู่ยาวนานที่สุดคือ
คือ เศษความทรงจำของทุกคน
และคนที่อยู่ข้างหลัง"

25 มิถุนายน พ.ศ. 2493 เกาหลีเหนือเริ่ม
เปิดฉากสงครามด้วยการใช้กำลัง 10 กองพลจู่โจมข้าม
เส้นขนานที่ 38 มาเข้าตีกรุงโซล ของเกาหลีใต้เพื่อ
จุดประสงค์ในการยึดรวมสองเกาหลีให้เป็นหนึ่งเดียว
ภายใต้ธงของระบอบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ เมื่อ
สถานการณ์ของเกาหลีใต้พลุ่งพล่านลง สหประชาชาติ
พร้อมชาติพันธมิตรได้ยื่นมือเข้าร่วมรบ โดย

ประเทศไทยตอบตกลงไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ
ในการให้ความช่วยเหลือด้วยการส่งทหาร 1 กรมผสม
ซึ่งมีกำลังพลประมาณ 4,000 นายไปปฏิบัติการร่วม
กับสหประชาชาติ ณ สมรภูมิกาหลี โดยมีประกาศ
พระราชโองการเรื่อง "ให้ใช้กำลังทหารไปรบ" ลงวันที่
22 กันยายน พ.ศ. 2493 กำลังทหารของไทยสำหรับ
กองทัพบกที่มีกำลังพลมากที่สุดนั้นถูกส่งไปตั้งแต่ช่วง
สงครามเริ่มต้นจนถึงหลังสนธิสัญญาสงบศึกแล้วรวม
ทั้งสิ้น 23 ผลัด ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2493
– มิถุนายน พ.ศ. 2515 รวมระยะเวลาแห่งการปฏิบัติ
การทางทหารยาวนานถึง 16 ปี

ไม่ทันที่สมรภูมิกาหลีจะสงบลง รัฐบาลไทยได้
เริ่มต้นส่งความช่วยเหลือสนับสนุนการบินลำเลียงโดย
กองทัพอากาศให้แก่เวียดนามใต้เมื่อ 29 กันยายน
พ.ศ. 2507 และส่งกำลังทางเรือเพื่อตรวจเฝ้าชายฝั่ง
เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2509 หน่วยเฉพาะกิจ
ทางบกจำนวน 1 กองพลเข้าร่วมในเดือนพฤษภาคม
พ.ศ. 2510 ตามคำร้องขอของรัฐบาลเวียดนามใต้เพื่อ
ช่วยหยุดยั้งการรุกรานของฝ่ายเวียดนามเหนือหรือฝ่าย
คอมมิวนิสต์โดยเร็ว ในฐานะที่รัฐไทยมีจุดยืนที่ชัดเจน
ข้างโลกเสรีจึงไม่รีรอที่จะแสดงตัวว่าเป็นหนึ่งในประเทศ
พันธมิตรร่วมรบกับเวียดนามใต้ในครั้งนี้อย่างเต็มที่
กำลังพลของไทยที่ถูกส่งไปเวียดนามแบ่งเป็นสองส่วนคือ ส่วน
ของกองบัญชาการกองกำลังทหารไทยในสาธารณรัฐ
เวียดนามจำนวน 5 ผลัดและส่วนของกองพลทหาร
อาสาสมัครจำนวน 3 ผลัด รวมระยะเวลาการปฏิบัติ
การทางทหารที่เวียดนามใต้ตั้งแต่ปีตั้งแต่เดือนกันยายน
ปี พ.ศ. 2507 ถึงวันที่กำลังรบผลัดสุดท้ายเดินทาง
กลับประเทศไทย เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2515

เป็นเวลาทั้งสิ้น 8 ปี

เหรียญพระราชทานในสงครามและเหรียญ
ชัยสมรภูมินั้น ถือเป็นเหรียญราชอิสริยาภรณ์ของ
ไทยอย่างหนึ่ง ซึ่งในปัจจุบันทั้งสองเหรียญได้พ้นสมัย
การพระราชทานไปแล้ว เดิมทีเครื่องราชอิสริยาภรณ์
ถือเป็นเป็นเครื่องหมายเกียรติยศแสดงบำเหน็จความ
ชอบที่กษัตริย์ทรงสร้างขึ้นเพื่อพระราชทานเป็นการ
ส่วนพระองค์ สันนิษฐานว่าเมื่อแรก มีที่มาจากสงคราม
ครูเสด (พ.ศ.1638 / ค.ศ.1095) พระสันตปาปาได้
ขอร้องให้อัศวินใช้เครื่องหมาย "กางเขน" เพื่อเป็น
ตัวแทนของศาสนาคริสต์รบกับฝ่ายอิสลามและใช้
เครื่องหมายกางเขนนั้นเย็บติดกับเสื้อเกราะหรือโล่
เมื่อสงครามสงบลงเหล่าอัศวินได้เข้าสวามิภักดิ์ต่อ
กษัตริย์ตามแคว้นต่างๆและปวารณาตนเองเป็นข้า
ราชบริพารผู้ขึ้นตรงต่อกษัตริย์ เครื่องหมายประจำตัว
อัศวินในยุคแรกๆ จึงเป็นรูปไม้กางเขนไปโดยปริยาย
และต่อมาจึงมีการประดิษฐ์เพิ่มเติมให้สวยงามเพื่อ
ที่กษัตริย์จะได้มอบเป็นบำเหน็จความชอบแด่อัศวิน
เหล่านั้น ส่วนคำว่า order ที่ไทยมาแปลเป็นคำว่า
"ตระกูลของเครื่องราชย์" นั้นมาจาก order ที่แปล
ว่ากลุ่มคณะผู้ติดตาม หรือ คณะผู้เลื่อมใส นักบุญ
ท่านต่างๆ ในยามสงครามที่อัศวินยังคงทำงานร่วมกับ
นักบวชในคริสต์ศาสนา เช่น The Order of Saint
Benedict ก็หมายถึง คณะ(อัศวิน)ผู้เลื่อมใสนักบุญ
เบเนดิก ซึ่งแต่ละคณะก็จะมีตราสัญลักษณ์ไม้กางเขน
ที่ต่างๆ กันออกไป สำหรับสยามเริ่มมีการใช้เครื่อง
ราชในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
เป็นดวงตราไอยราพรต สำหรับตัวพระองค์ท่านเอง
และสำหรับพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อ

พ.ศ.2404 และมีการตราพระราชบัญญัติเกี่ยวกับ
เครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2432 ชื่อ
พระราชบัญญัติเครื่องพระราชอิสริยาภรณ์ช่างเผือก
รัตนโกสินทร์ศก 128

ความขัดแย้งทางความเชื่อ หรือ อุดมการณ์
ครั้งแล้วครั้งเล่า ก่อให้เกิดสงครามมากมายในหน้า
ประวัติศาสตร์ ทหารเก่าผ่านสงครามบางคนอาจจะ
รู้สึกภาคภูมิใจต่อวีรกรรม ความกล้าหาญที่ตนได้ก้าว
ผ่านในแต่ละสมรภูมิ แต่จะมีนักรบสักกี่คนที่ตั้งคำถาม
ต่ออุดมการณ์ที่ตนเองนั้นกล้าเสี่ยงชีวิตให้ สำหรับบาง
คนแล้ว เหรียญตราเชิดชูที่ได้รับพระราชทานให้คือ
เกียรติอันสูงสุดของชีวิต แต่สำหรับบางคนความศรัทธา
ต่ออุดมการณ์และการกล้ากระทำให้สิ่งที่ถูกต้องอาจจะมี
คุณค่าเหนือกว่าเหรียญตราใดๆ